

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

13 maart 2018

Agendapunt

6

Onderwerp Vaststellen uitgangspunten regionale samenwerking
Portefeuillehouder(s) burgemeester A.H.M. Verhoeven MPM

Inhoudelijk voorstel

Aanleiding

Leudal maakt deel uit van vele samenwerkingsverbanden met wisselende samenstellingen en verschillende juridische entiteiten. Dit maakt het geheel aan samenwerkingsverbanden lastig beheersbaar en bestuurbaar. De verschillende regionale samenwerkingsverbanden zijn daarom zowel ambtelijk als bestuurlijk regelmatig onderwerp van gesprek.

In de gemeenteraad van Leudal is in mei 2017 het debat gevoerd over regionale samenwerking en is ingestemd met het plan van aanpak 'Grip op regionale samenwerking'. Doel van dit initiatiefvoorstel is dat de gemeenteraad meer grip krijgt op de regionale samenwerkingsverbanden. Vanuit het plan van aanpak zijn concrete acties ingezet die zich nu in een pilotfase bevinden. Eind 2018 wordt het plan van aanpak door de gemeenteraad geëvalueerd.

Daarnaast is in het Netwerkberaad van de Samenwerking Midden Limburg (SML) de doorontwikkeling van SML momenteel onderwerp van gesprek. De invalshoek van dit gesprek beperkt zich tot een onderzoek naar verbetering van het functioneren van de SML binnen de huidige kaders van de netwerkaansturing. Het college van Leudal maakt zich op basis van haar analyse (zie volgende pagina) grote zorgen over de huidige kaders. Onlangs is de Strategische investeringsagenda vastgesteld en gepresenteerd. Deze strategische investeringsagenda dient nu uitgewerkt te worden tot een reëel uitvoeringsprogramma en ook te leiden tot zichtbare resultaten en projecten. De urgentie groeit, want de resultaten zijn niet alleen belangrijk voor onze inwoners, maar ook omdat zo het vertrouwen dat daarmee de kracht en de potentie van onze samenwerking in de regio verder groeit.

De zorgen over beheersbaarheid, bestuurbaarheid en over de ontwikkeling van regionale samenwerking hebben ertoe geleid dat het college behoefte had om duidelijkheid te scheppen over hoe wij met de huidige en vooral toekomstige samenwerking omgaan. Daarom heeft het college een algehele visie geformuleerd op regionale samenwerking, een diagnose van de organisatie SML gemaakt en een visie gevormd op de gewenste vormgeving van SML. Hiermee tracht het college de juiste dialoog op gang te brengen met de gemeenteraad en met andere gemeenten in de regio Midden-Limburg.

Proces

De visie van het college op regionale samenwerking, diagnose en doorontwikkeling van de SML is op 5 december 2017 middels een raadsinformatiebrief gezonden aan de gemeenteraad van Leudal en tegelijkertijd aan de andere colleges van gemeenten uit Midden-Limburg, SML, Keyport en de provincie Limburg. Hiermee heeft het college getracht de dialoog naast de gemeenteraad ook in de regio op gang te brengen.

De gemeenteraadsleden en commissieleden zijn uitgenodigd om over de visie van het college te spreken tijdens een interactieve raadsinformatiebijeenkomst op 9 januari 2018. Hierbij is de dialoog gevoerd over de door het college aan de raad voorgestelde uitgangspunten en visie op regionale samenwerking in zijn algemeen en specifiek m.b.t. SML.

De burgemeester heeft de visie besproken binnen het netwerkberaad SML. Ook is de visie door de gemeentesecretaris in verschillende overleggen met andere gemeentesecretarissen besproken.

Middels dit raadsvoorstel vraagt het College aan de gemeenteraad om een heldere visie aan te nemen ten aanzien van regionale samenwerking en de gewenste vormgeving van SML als de basis voor een gesprek met andere gemeenten in de regio.

Deze heldere visie leidt tot een richting voor een toekomstige coalitieprogramma en toekomstig beleid. Hiermee wordt bestuurlijke continuïteit gerealiseerd en vooruitgang in de regionale samenwerking geborgd.

Diagnose samenwerking in SML

De door het college gestelde diagnose van SML is:

1. De afgelopen jaren hebben we stap voor stap de kwaliteit en intensiteit van onze samenwerking in de regio Midden Limburg verhoogd. De vraag dringt zich op of we nu op een natuurlijk moment zijn aangekomen om een volgende stap te zetten in onze samenwerking.
2. Er zijn verschillende succesvolle voorbeelden van dit proces zichtbaar: de Strategische investeringsagenda, OML, Keyport, de Gebiedsbureaus, de successen in de werkvelden en legio onderlinge samenwerkingen tussen individuele gemeenten. Successen zijn echter afhankelijk van de inzet van individuele bestuurders.
3. Een goede analyse van het functioneren en effectiviteit ontbreekt echter.
4. Samenwerking is nu vrijblijvend en biedt ruimte voor de deelnemers om lokale afwegingen te maken.
5. De sturing is complex. Er is geen overkoepelende sturing op het programma. Het Netwerkberaad is alleen procesmatig.
6. Er is geen website waar de projecten, en zeker de succesvolle, zichtbaar gemaakt worden en geraadpleegd kunnen worden. De communicatie over SML en de projecten is nog marginaal.
7. In de huidige fase van ontwikkeling van de SML zijn de doelen nog te abstract en missen diepgang, helderheid en uitvoerbaarheid. De urgentie voor verdere uitwerking is onmiskenbaar. Er is echter weinig collectieve zichtbare urgentie over vraagstukken in de regio.
8. Het noodzakelijk vertrouwen in elkaars intenties ontbreekt soms teveel.
9. De samenwerking richt zich vooral op beleidsmatige aspecten (praten in plaats van doen), terwijl juist in concrete resultaten het vertrouwen in samenwerking kan groeien. Tot nu toe zijn de uitvoeringsprogramma's marginaal en op deelterreinen.
10. Samenwerking in SML-verband is bedoeld als netwerksamenwerking, maar er zijn tot op heden geen duidelijke kaders (capaciteit, middelen en aansturing) over afgesproken. Netwerksamenwerking is een uiterst kwetsbare organisatievorm die alleen mogelijk is bij een krachtig en eensgezind bestuur, dat verantwoordelijkheid neemt voor de uitvoering en de resultaten en bereid is de meerwaarde van de samenwerking als geheel te zien in plaats van primair te handelen vanuit de 'eigen' opbrengst.

Voorstel

De gemeenteraad wordt gegeven de context, gegevens de diagnose over regionale samenwerking in zijn algemeenheid en SML in het bijzonder, voorgesteld in te stemmen met de volgende uitgangspunten inzake regionale samenwerking en gewenste vormgeving van SML.

Beslispunt 1: Instemmen met de uitgangspunten in regionale samenwerking

De door het college vastgestelde en aan de Raad voorgestelde geformuleerde uitgangspunten voor samenwerking met andere gemeenten in de regio zijn:

1. Samenwerking is in belang van onze inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen. Als Leudal zijn we te klein om een aantal taken volledig zelfstandig op een voldoende kwalitatief niveau uit te voeren;
2. Samenwerking op de schaal van Midden-Limburg is uitgangspunt;
3. Leudal ziet graag dat Roermond vanuit haar positie het verdere initiatief neemt

4. We werken in het regionale verband Midden-Limburg in ieder geval samen op de grote thema's Bedrijfsvoering (in z'n geheel), het Sociaal Domein, de Omgevingswet en de RUD;
5. Binnen de SML werken we tenminste samen op de terreinen Economie, Toerisme en recreatie, Wonen.
6. Wanneer samengewerkt wordt, geschiedt dit in principe in een Gemeenschappelijke Regeling;
7. Elke nieuwe samenwerking gaan we alleen aan als deze ons dichterbij bovengenoemde uitgangspunten brengt. Omgekeerd geldt ook dat we bij verzoeken van andere gemeenten de samenwerking zullen aangaan als dit past in bovengenoemde uitgangspunten.

Beslispunt 2: Instemmen met de gewenste vormgeving SML

Het door het college vastgestelde en aan de raad voorgestelde visie op de doorontwikkeling van SML bestaat uit de volgende elementen:

1. Gemeenschappelijke Regeling instellen.
2. Bestuur wordt gevormd door burgemeesters of een door de gemeente benoemde afgevaardigde.
3. Besluitvorming op basis van meerderheid aan de hand van inwonertal en aantal gemeenten.
4. Eigen budget om de activiteiten te realiseren op basis van een begroting gedekt door middelen van de gemeenten op basis van inwonertal.
5. Begroting heeft een uitvoeringsprogramma als basis.
6. Eigen werkapparaat die vastgestelde projecten faciliteert, toeziet op realisatie dan wel zelf realiseert en in co-creatie gebruik maakt van capaciteit van afzonderlijke gemeenten. Deze inzet, zoals beleidscapaciteit, projectleiders, en bedrijfsvoering zetten we in op basis van inwoneraantal.
7. SML, Keyport, OML en de Gebiedsbureaus integreren en onder dezelfde bestuurlijke aansturing brengen. Dit heeft wel enkele relevante consequenties.
8. Naast een uitvoeringsorganisatie op basis van een GR kan een netwerk van bestuurlijke, ambtelijke en maatschappelijke partners blijven bestaan. Hierin worden beleids- en strategische kaders uitgewisseld en nieuwe uitvoeringstrajecten benoemd en vorm gegeven.

Instemming door de gemeenteraad met dit voorstel geeft helderheid in de visie van de gemeenteraad van Leudal ten aanzien van regionale samenwerking en de gewenste vormgeving van SML en vormt de basis voor een gesprek met andere gemeenten in de regio. Daarnaast borgt het bestuurlijke continuïteit en geeft het richting aan een toekomstig coalitieprogramma en toekomstig beleid.

Het samenspel met de andere gemeenten bepaalt in welke mate de visie op regionale samenwerking en de gewenste vormgeving gerealiseerd kan worden. Voor concrete structuurwijzigingen is natuurlijk altijd instemming van de gemeenteraad van Leudal via een separaat raadsvoorstel aan de orde naast de instemming van alle gemeenteraden uit de regio.

Bijlage(n)

- Concept raadsbesluit
- Collegemededeling 5 december 2017
- Collegebesluit 5 december 2017
- Overzicht lijst geïnformeerde partijen over standpunt College

Datum 13 maart 2018
Betreft Vaststellen uitgangspunten regionale
samenwerking
Pagina 4 van 4

Heythuysen, 6 februari 2018

HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LEUDAL

De secretaris,

De burgemeester,

H.K.W. Bekkers

A.H.M. Verhoeven MPM